

M

ε την ίδια ακατάπαυστη «εμπιστοσύνη στον άνθρωπο», όπως επιμένει να λέει, κερδίζει βήμα-βήμα, επέμβαση την επέμβαση, τη μάχη επιανόδου σε μια φυσιολογική ζωή. Στις 9 Μαρτίου είναι το τιμώμενο πρόσωπο από το Γραφείο του Ευρωκοινοβουλίου στην Αθήνα, με αφορμή την Ημέρα της Γυναίκας. Στο πρόσωπό της δεν τιμάται μόνο η γυναίκα, η μετανάστρια, η μητέρα που υπέστη την πιο σκληρή αγριότητα, γιατί τόλμησε να υπερασπιστεί το δικαίωμα των συναδέλφων της σε αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας και αμοιβής, αλλά και όσοι στάθηκαν δίπλα της εκείνες τις δύσκολες ώρες, ημέρες, μήνες που μεσολάβησαν από το βράδυ της επίθεσης με καυστικό οξύ, που τη σημάδεψε ανεξίτηλα, παρεμονές Χριστουγέννων του 2008.

Από εκείνο το απροσδόκητο -για τις συνθήκες των νεοελλήνων- δυνατό κίνημα αλληλεγγύης που εκδηλώθηκε τότε σε όλη τη χώρα, λιγότερο γνωστός είναι ο ρόλος που διαδραμάτισαν οι λειτουργοί από το χώρο της Υγείας. Γιατροί, νοσοκομειακοί, ψυχολόγοι, φυσιοθεραπευτές από τον Ευαγγελισμό ανέδειξαν το θετικό πρόσημο του δημόσιου νοσοκομείου. Αλλά και ιδιώτες γιατροί αφιλοκερδώς κατέθεσαν την εμπειρία τους σε λεπτές χειρουργικές επεμβάσεις που έγιναν σε χώρους του ΕΣΥ. Πρόσωπα που προτίμησαν να μείνουν μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας. Με εύλογη καχυποψία, αρκετοί δεν θέλησαν να μας μιλήσουν. Δεν επιθυμούν να μεγεθύνουν την προσφορά τους. Αλλά ακριβώς αυτή η άρνηση, που δεν συναντάται πολύ συχνά στο χώρο των «επώνυμων» ιατρών, ήταν που άξιζε την επιμονή μας.

«Δεν πρέπει να αδικηθεί καμία μονάδα του νοσοκομείου», επέμεινε ο διευθυντής Εντατικής Θεραπείας του Ευαγγελισμού Σεραφείμ Νανάς, εκφράζοντας έντονη επιφύλαξη για τον τρόπο με τον οποίο προβάλλουν τα ΜΜΕ τις «υψηλού προφίλ» ιατρικές υποθέσεις. Ωστόσο, μας έδωσε τη δυνατότητα να ζήσουμε από κοντά την ατμόσφαιρα της Εντατικής, στην οποία η Κούνεβα παρέμεινε για μεγάλο χρονικό διάστημα, παλεύοντας με τις πιθανότητες πρόβολής από κάποια λοίμωξη - τον σοβαρότερο κίνδυνο σε

«Αυτό που έγινε με τους γιατρούς του Ευαγγελισμού αλλά και όλους όσοι συνέβαλαν -χωρίς να πάρουν ούτε ένα ευρώ- άλλα μεγάλα νοσοκομεία της χώρας, ήταν άθλος», λέει ο Σάββας Μιχαήλ, γιατρός και φίλος της οικογένειας.

Ο διευθυντής της Μονάδας Εντατικής Θεραπείας του Ευαγγελισμού Σεραφείμ Νανάς (στο μέσον) με την ομάδα του.

μία ΜΕΘ. Τουλάχιστον ως προς αυτό στάθηκε τυχερή...

«Αυτό που έγινε με τους γιατρούς του Ευαγγελισμού αλλά και όλους όσοι συνέβαλαν -χωρίς να πάρουν ούτε ένα ευρώ- από άλλα μεγάλα νοσοκομεία της χώρας, το Γενικό Κρατικό και το Ιατρικό Κέντρο, ήταν άθλος», λέει ο Σάββας Μιχαήλ, γιατρός και φίλος της οικογένειας, ο οποίος βρέθηκε στο πλευρό της από την πρώτη στιγμή, με τη σύντροφό του, ψυχίατρο, Κατερίνα Μάτσα.

Το άγγιγμα που θυμάται η Κωνσταντίνα

«Οχι, σας ευχαριστώ, δεν μίλησα και δεν θα μιλήσω. Να είστε καλά», απάντησε ο τότε διευθυντής στην Κλινική Πλαστικής Χειρουργικής του Ευαγγελισμού Δημήτριος Αλεξάκης, ο οποίος είχε την ευθύνη των πολλαπλών επεμβάσεων που έγιναν για την αποκατάσταση σε μεγάλο βαθμό των ιστών του προσώπου της Κούνεβα, αλλά και άλλων σημείων του σώματος, με τη συμβολή της χειρουργού Ουρανίας Καστανά. «Κυρίως να μιλήσετε με το νοσηλευτικό προσωπικό. Αυτό σηκώνει το μεγαλύτερο φορτίο της Εντατικής», μας προέτρεψε η αναπληρώτρια καθηγήτρια Αναστασία Κοτανίδου. «Ποιο ήταν το σοβαρότερο πρόβλημα κατά τη διάρκεια της νοσηλείας της;» ρωτήσαμε. «Η πίεση από τους επισκέπτες εκτός ΜΕΘ. Η συμπεριφορά ορισμένων ήταν απαράδεκτη», θυμάται η κ. Κοτανίδου. Ναι, αλλά, εάν δεν είχαν πέσει τα φώτα της δημοσιότητας πάνω της, θα είχε την καλύτερη δυνατή φροντίδα; «Η δημοσιότητα της έκανε κακό, αφού, ούτως ή άλλως, στην Εντατική είναι δεδομένη η προσοχή».

«Δεν είμαστε θέαμα για να μας χαζεύουν», έλεγε η Κούνεβα κάθε φορά που τη ρωτούσα αν θέλει να δεχτεί κάποιους επισκέπτες», θυμάται η πνευμονολόγος της Εντατικής Ζα-

«Την κ. Μάστορα (πνευμονολόγο της Εντατικής) την καταλάβαινα αμέσως, ακόμη και τις πρώτες ημέρες που δεν έβλεπα καθόλου, από το πώς μου άγγιζε το χέρι», λέει η Κωνσταντίνα.

φειρία Μάστορα. «Την κ. Μάστορα την καταλάβαινα αμέσως, ακόμη και τις πρώτες ημέρες που δεν έβλεπα καθόλου, από το πώς μου άγγιζε το χέρι», αναφέρει η Κωνσταντίνα.

Χειρουργικοί όθλοι

«Ήταν αργία, 25η Μαρτίου», θυμάται. «Ο καθηγητής Παναγιώτης Γιαννόπουλος, αν και συνεργαζόταν με το Ιατρικό Κέντρο Αμαρουσίου, δέχτηκε να έλθει στον Ευαγγελισμό. Εφτασε νωρίς, πριν από τις καθαρίστριες. Εψαχνε κάτω από τα μηχανήματα για να ελέγξει εάν όλα είναι εντάξει. Με κοίταξε και προσπάθησε να μου δώσει κουράγιο. "Σε βλέπω καλά", μου είπε. Εκείνο το χειρουργείο για τον οισοφάγο ήταν βαρύ. Λένε ότι ήταν πιο δύσκολο και από εγχείρηση καρδιάς. Κράτησε πάνω από 4 ώρες. Και όταν σηκώθηκα, δεν κατάλαβα τίποτε. Και ως έλεγε ο γιατρός ότι "αυτό μπορεί να το δει ο άνθρωπος μία φορά στα 18 χρόνια"».

Υπήρξαν όμως και επεμβάσεις που φαίνονται απλές, αλλά μπορεί να αποδειχθούν εξαιρετικά κρίσιμες και επίπονες. Μια τέτοια ανέλαβε να κάνει ο Δημήτρης Δημητρόγλου, διευθυντής του Οδοντιατρικού Τμήματος του Ευαγγελισμού, όταν εκλήθη από τις πρώτες ώρες να απελευθερώσει τη στοματική κοιλότητα από τους κινδύνους μόλυνσεων που μπορεί να προκαλούσε κάποιο άρρωστο δόντι. Η φαινομενικά απλή επέμβαση έχει χαρακτηρίσει σαν άθλος στη μνήμη της ασθενούς, που δεν μπορούσε να μιλήσει.

Πολλές συμπεριφορές μέτρησαν τότε. Όπως τα αντιγραφειοκρατικά αντανακλαστικά του διοικητή του Ευαγγελισμού Μιχάλη Θεοδώρου, ο οποίος με εισήγηση της διευθύντριας Οφθαλμολογικού Χαράς Λιναρδή δεν δίστασε, το φθινόπωρο του 2010, να καλέσει τον εξειδικευμένο στην οφθαλμολογική πλαστική και επανορθωτική χειρουργική ιδιώτη γιατρό Ιωάννη Ντούντα. «Μην παραλείψετε τον χειρουργό Μπτοσακάκη από το "Γ. Γεννηματάς", ο οποίος ανέλαβε την επέμβαση στον κερατοειδή, και τον διευθυντή της Β' Χειρουργικής του Αρεταίειου Διονύσιο Βώρο, τον γαστρεντερολόγο Απόστολο Μαντίδη από το Ναυτικό Νοσοκομείο. Μου έκανε τη διάνοιξη στο λαιμό», μας λέει η Κ. Κούνεβα.

«Παίρνει βοήθεια, χωρίς να τη ζητάει»

Η κλινική ψυχολόγος Μάνια Βιδαλάκη είναι βασικός «κρίκος» της Δισυνδετικής Ψυχιατρικής, δηλαδή της υπηρεσίας του ψυχιατρικού τομέα που ασχολείται με όλα τα τμήματα του νοσοκομείου πλην του αμιγώς ψυχιατρικού. Μου εξηγεί ότι κάθε ασθενής αντιμετωπίζει διαφορετικά τον πόνο. Και η Κούνεβα: «Η Κωνσταντίνα είχε μια εσωτερική δύναμη και ψυχραιμία στη διαχείριση του πόνου. Βεβαίως, έσκυψε πολύς κόσμος πάνω της, δεν αισθάνθηκε αβοήθητη βγαίνοντας από την Εντατική. Βοηθήθηκε από ένα δίκτυο ανθρώπων, αλλά δεν ήταν ανώνυμη. Και σήμερα, με τον δικό της τρόπο, δέχεται βοήθεια χωρίς να τη ζητάει».

Η κ. Βιδαλάκη ανήκει στη γενιά που μετά τις σπουδές στην Ευρώπη επέστρεψαν με μεγάλο κέφι, στα μέσα της δεκαετίας του '80, για να συμβάλουν στο όραμα της αποασυλοποίησης. Ποιες διαφορές θα εντόπιζε στο δημόσιο νοσοκομείο σε σύγκριση με το σήμερα; «Περισσότερος κόσμος αλλά και περισσότερη διάθεση για δουλειά τότε. Σήμερα, το ίδιο το σύστημα απογοητεύει τους ανθρώπους». Τα αίτια δεν είναι ούτε μόνο πολιτικά ούτε οικονομικά. «Υπήρχε μια άλλη, παλιά γενιά προσώπων που ήταν πιο αφοσιωμένη, πιο πειθαρχημένη και σκληραγωγημένη. Σήμερα είναι πολλοί αυτοί που νιώθουν κουρασμένοι». Και οι καινούργιοι; «Αυτοί έρχονται στο νοσοκομείο σε μια περίοδο πτώσης του οράματος και είναι πιο αποστασιοποιημένοι από τα πράγματα. Περισσότερο περιχαρακωμένοι. Και έτσι δημιουργούνται μικρά δίκτυα, στα οποία βρίσκουν κοινή γλώσσα», λέει.

Και στον Ευαγγελισμό, όπως και σε άλλα δημόσια νοσοκομεία, υπάρχουν γιατροί και νοσηλευτές οι οποίοι σε όλη τους τη ζωή πορεύονται στο δρόμο της βοήθειας στον συνάνθρωπο. Δεν είναι τυχαίο το ότι η Ηρώ Κοκέβη, η διευθύντρια ΩΡΛ που ανέλαβε την τραχειοστομία της Κούνεβα, αλλά και η Χαρά Λιναρδή, η οποία με τις παρεμβάσεις της απέτρεψε την καταστροφή και στο δεξί μάτι, βρέθηκαν για μήνες μαζί στην Αιθιοπία να χειρουργούν στο πλαίσιο ανθρωπιστικής αποστολής. Συλλογικότητες, ομάδες επιστημόνων που συντηρούν με την προσφορά τους την κοινωνική συνοχή. Στην «υπόθεση Κούνεβα», και όχι μόνο. *

Ηρώ Κοκέβη,
διευθύντρια ΩΡΛ
του Ευαγγελισμού.

Δημήτρης Δημητρόγλου,
διευθυντής
του Οδοντιατρικού.

Χαρά Λιναρδή,
διευθύντρια
Οφθαλμολογικού.

Μάνια Βιδαλάκη,
κλινική
ψυχολόγος.